

того 1993 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/826_648.

11. Конвенція між Урядом України і Урядом Чеської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно : ратифікована Законом України від 17 березня 1999 року № 503-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/360_689.

12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gorodenko.wordpress.com/2012/03/05/оподаткування-дивідендів-2>.

Рядинская В. А. Особенности налогообложения доходов физических лиц от дивидендов. Проанализированы элементы правового механизма налога на доходы физических лиц от дивидендов, а также объект, база, ставки, плательщики, порядок начисления и уплаты, льготы вышеуказанного налога, внесены предложения по его усовершенствованию.

Ключевые слова: налог на доходы физических лиц, налогообложение доходов от дивидендов.

Ryadinska V. O. Features of taxation individuals incomes from didvidends. The article is about the analysis of elements of legal mechanism of tax on the profits of physical persons from dividends. An object, base, rates, payers, order of extra charge and payment, privileges of foregoing tax, is analysed, suggestions are brought in on his improvement.

It is concluded that the taxation individual income from dividends has several features that are identified as national law and certain international treaties. To improve the legal mechanism of personal income tax on dividends it's necessary to amend the Tax Code of Ukraine and to develop a mechanism to prevent evasion of personal income tax on dividends for non-residents, for whom the rate of tax on such income under the international treaty on avoidance of double taxation concluded between Ukraine and the non-resident is higher than the rate provided for by the legislation of Ukraine.

In the future it's necessary to focus on the research of the order of other comprehensive income taxation of individuals.

Keywords: taxation of individuals incomes, taxation of incomes from dividends.

Надійшла до редакції 03.06.2013

В.М. Савіщенко

кандидат педагогічних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.95 : 37.07/378

ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Статтю присвячено визначенню порядку утворення вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації в Україні. У процесі дослідження детально розглянута процедура створення вищих навчальних закладів в Україні, яка складається з послідовних дій, а саме: прийняття рішення про створення навчального закладу визначеними законодавством суб'єктами відповідно до потреб суспільства; створення необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, педагогічних кадрів, статутного фонду; реєстрації; видачі ліцензії; акредитації.

Ключові слова: вищі навчальні заклади, акредитація, статут, ліцензія, реєстрація.

Постановка проблеми. Освіта потрібна країні для того, щоб надати новим поколінням важливі знання, формуючи їхню культуру та поведінку для дорослого життя. Освіта допомагає людині зробити вибір у подальшому, яку роль відігравати в суспільстві, знайти своє покликання і відповідно до навичок та здібностей реалізуватися у певній професії. Для цього створюються навчальні заклади найрізноманітніших типів, різних рівнів акредитації для збільшення можливостей у кожного і розбудови багатогранної нації, яка спеціалізується у багатьох сферах діяльності. Це позитивно впливає на статус держави на міжнародному рівні, на політичну, економічну та соціальну ситуацію в ній.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Слід зазначити, що порядку утворення навчальних закладів усіх типів та рівнів акредитації приділяли незначну, часткову увагу вітчизняні та зарубіжні учені, серед яких варто згадати таких, як В.Б. Авер'янов, О.В. Бакаєв, Ю.П. Битяк, С.Т. Гончарук, Т.М. Жидких, Л.В. Коваль, Н.М. Курко, О.В. Поступна, Г.Б. Сидоренко та інші. Незважаючи на дослідження, зроблені ученими, питання щодо створення вищих навчальних закладів ще не знайшли достатнього висвітлення в науковій літературі.

Метою статті є дослідження порядку утворення вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації. Для реалізації цієї мети сформульовано такі основні завдання: проаналізувати нормативно-правову базу стосовно утворення вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації; розглянути процедуру утворення вищих навчальних закладів, яка складається з послідовних дій; виявити значення ускладненої процедури утворення вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації.

Виклад основного матеріалу. Навчальним закладом є установа, що безпосередньо реалізує державну політику в галузі освіти, професійної, наукової, загальнокультурної підготовки та виховання громадян, створює умови та задовольняє потреби особи у здобутті освіти [1, с. 8]. На наш погляд, це визначення навчального закладу досить широко та повно розкриває його сутність. Якщо проаналізувати ст. 18 Закону України «Про освіту», можна дійти висновку, що суб'єктами, які уповноважені створювати навчальні заклади, є: 1) органи державної виконавчої влади і органи місцевого самоврядування; 2) підприємства, установи, організації незалежно від форм власності; 3) громадяни [2]. Навчальні заклади, які визначено у даній статті, створюються відповідно до потреб громадян і за наявності необхідних елементів. Серед потреб розрізняють мовні, соціально-економічні, національні, культурно-освітні, а під елементами розуміють наявність матеріально-технічної, науково-методичної бази та педагогічних кадрів. Відповідно до п. 2 Положення про порядок створення, реорганізації і ліквідації навчально-виховних закладів до елементів додають ще статутний фонд (що може включати вартість майна та власні кошти) у розмірі не нижче розрахованої вартості навчання слухачів, кількість яких зумовлена обсягом прийому, що заявляється [3]. Виходячи зі змісту згаданого Положення, одразу слід наголосити на тому, що навчальні заклади є юридичними особами і набувають такого статусу з дня державної реєстра-

ції. Порядок реєстрації навчальних закладів встановлено Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» [4]. Згідно зі ст. 4 згаданого Закону фактично державною реєстрацією юридичних осіб є засвідчення самого факту створення юридичної особи.

Як відомо, можуть існувати навчальні заклади загальнодержавної, комунальної та приватної форми власності. Різниця між приватними і навчальними закладами, які засновані на загальнодержавній або комунальній власності, полягає в тому, що останні мають статус державного навчального закладу.

Аналізуючи нормативно-правові акти, які стосуються питання утворення навчальних закладів різних типів та рівнів акредитації, можна зазначити, що особливостями утворення навчальних закладів є такі: 1) будь-який навчальний заклад повинен мати власну назву, в якій обов'язково вказується його тип (дитячий садок, школа, гімназія, ліцей, колегіум, коледж, інститут, консерваторія, академія, університет чи інше) та організаційно-правова форма; 2) наявність статуту; 3) наявність ліцензії.

Відповідно до ст. 29 Закону України «Про освіту» структура освіти в Україні складається з дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої освіти. Окрім цього, є ще післядипломна освіта, самоосвіта, аспірантура та докторантура.

Порядок створення вищих навчальних закладів в Україні регулюється Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» [5]. Як зазначено у п. 6 ст. 18 Закону України «Про освіту», навчальні заклади діють на підставі власних статутів, затверджених: 1) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти стосовно навчальних закладів, які засновані на загальнодержавній власності і перебувають у його системі; 2) центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, засновані на загальнодержавній власності, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти; 3) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти стосовно вищих навчальних закладів, які засновані на інших формах власності; 4) місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування стосовно державних навчальних закладів, які є комунальною власністю, та навчальних закладів (за винятком вищих навчальних закладів), які засновані на інших формах власності.

Відповідно до п. 5 ст. 18 Закону України «Про освіту» діяльність навчального закладу розпочинається за наявності ліцензії на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням послуг для одержання освіти і підготовкою фахівців різних рівнів кваліфікації. Детальніше дане питання регулюється Порядком ліцензування діяльності з надання освітніх послуг [6]. Згідно з п. 11 зазначеного Порядку навчальний заклад подає до відповідного органу ліцензування заяву про проведення ліцензування із зазначенням виду освітньої послуги, ліцензованого обсягу та реквізитів навчального закладу за затвердженою Міністерством освіти і науки України формою, до якої додаються: 1) копії установчих документів; 2) документ, що засвідчує підтвердження органом управління ініціативи навчального закладу щодо ліцензу-

вання освітньої послуги; 3) погоджена Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською чи Севастопольською міською держадміністрацією концепція діяльності за заявленою освітньою послугою, яка ґрунтується на результатах моніторингу регіонального ринку праці та освітніх послуг; 4) копії затверджених в установленому порядку кваліфікаційних, освітньо-кваліфікаційних характеристик, навчальних, освітньо-професійних програм, навчальних планів; 5) відомості про кількісні показники кадрового, матеріально-технічного, науково-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності, наявність бібліотеки (крім дошкільних і позашкільних навчальних закладів) та обсяг її фондів; 6) копії документів, що засвідчують право власності, оперативного управління чи користування основними засобами для здійснення навчально-виховного процесу на строк, необхідний для завершення надання послуги; 7) документи про відповідність приміщень закладу та його матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, а також нормам з охорони праці (для навчання за напрямами підготовки (спеціальностями) з підвищеною небезпекою); 8) копії документів, що засвідчують рівень освіти, кваліфікації та громадянство керівника закладу (дипломи про вищу освіту і науковий ступінь, атестат про вчене звання (за наявності), перша сторінка паспорта). Усі зазначені документи формуються у справу, прошнуровуються, пронумеровуються та підписуються керівником навчального закладу, після чого його підпис обов'язково засвідчується печаткою. У разі наявності в навчального закладу відокремлених підрозділів, що надаватимуть освітні послуги, до заяви про проведення ліцензування, крім уже зазначених документів, додаються копії рішень про утворення таких підрозділів, їх реєстрацію та положення про них.

Спроможність навчального закладу надавати освітні послуги підтверджується результатами ліцензійної експертизи, яка проводиться відповідно до Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи [7]. Для проведення ліцензійної експертизи орган ліцензування розглядає подані документи та у разі їх відповідності встановленим вимогам утворює експертну комісію. Органом ліцензування є: Міністерство освіти і науки України – щодо надання послуг у сфері професійно-технічної та вищої освіти; Міністерство освіти і науки України Автономної Республіки Крим, органи управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій – щодо надання послуг у сфері дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти. Відповідно до п. 2.1 даного Положення орган ліцензування протягом 15 днів з моменту надходження ліцензійних матеріалів проводить попередню експертизу поданих документів і в разі їх відповідності встановленим вимогам формує експертну комісію та направляє її до навчального закладу. Склад експертної комісії затверджується розпорядчим документом, у якому встановлюється строк проведення експертизи. Кількість експертів, що направляються до навчального закладу, залежить від кількості заявлених для ліцензування освітніх послуг, але не може бути більше 3 експертів на одну освітню послугу. Строк роботи експертної комісії безпосередньо в навчальному закладі не може перевищувати

3 робочих днів. На експертну комісію у навчальному закладі покладається перевірка достовірності інформації, поданої до Органу ліцензування навчальним закладом разом із заявою про ліцензування, а також фактичного стану кадрового, навчально-, науково-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення навчального закладу та його відповідність установленим законодавством вимогам. За результатами експертизи експертна комісія готує у двох примірниках мотивований висновок про стан забезпечення навчального закладу для надання заявленої освітньої послуги. Один висновок для керівника або уповноваженого представника навчального закладу, а другий – у тижневий термін з дня закінчення експертизи – Органу ліцензування. Відповідно до п. 19 Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг саме Органом ліцензування приймається остаточне рішення про видачу (відмову у видачі) ліцензії, яке оформляється його наказом. Загальний строк прийняття органом ліцензування рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії не може перевищувати трьох місяців після надходження заяви від навчального закладу чи фізичної особи – підприємця з усіма необхідними документами.

Відповідно до п. 2 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах акредитація вищого навчального закладу – це державне визнання його статусу (рівня акредитації) [8]. Акредитація проводиться з ініціативи навчального закладу протягом навчального року. Проведення акредитаційної експертизи покладається на експертну комісію, яку формує Міністерство освіти і науки України. Відповідно до п. 1.2 Положення про експертну комісію для проведення атестації бюджетних наукових установ експертна комісія – постійно діючий консультативно-дорадчий орган Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України [9], що утворюється відповідно до Методики оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1176 [10], з метою експертного оцінювання діяльності бюджетних наукових установ [11].

Згідно з п. 5 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах рішення про акредитацію або ж відмову в ній приймає Акредитаційна комісія і це рішення затверджується Міністерством освіти і науки України протягом двох тижнів з дня прийняття. Якщо рішення позитивне, то Міністерство освіти і науки України видає навчальному закладу сертифікат про акредитацію, загальний термін дії якого для навчальних закладів зі статусом національного становить 10 років, в для всіх інших – 5 років. Узагалі порядок проведення акредитації такий. Відповідно до п. 9 зазначеного Положення навчальний заклад, який заявив про акредитацію спеціальності, повинен подати до Міністерства освіти і науки України такі дані: інформацію про серію, номер та дату видачі ліцензії на освітню діяльність; звіт про свою діяльність за спеціальністю, що акредитується, де підтверджується відповідність кадрового, навчально-методичного та матеріально-

технічного забезпечення державним вимогам, висвітлюються результати виконання контрольних робіт з фундаментальних, гуманітарних та фахових дисциплін, перелік зауважень (приписів) контролюючих державних органів, а також претензії юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу із заявленої для акредитації спеціальності (акредитації закладу) за період підготовки (перепідготовки) фахівців, заходи щодо їх усунення та інформація про хід виконання цих заходів. Зазначені матеріали повинні бути розглянуті на вченій (педагогічній) раді навчального закладу. Звіт підписується керівником і скріплюється печаткою навчального закладу. Документи формуються у справу, прошнуровуються, пронумеровуються та підписуються керівником навчального закладу і засвідчуються печаткою такого закладу. Після цього, згідно з п. 10 даного Положення, навчальний заклад, який заявив про акредитацію за певним рівнем, має подати до Міністерства освіти і науки України: інформацію про серію, номер та дату видачі ліцензії на освітню діяльність та сертифікатів про акредитацію напрямів підготовки (спеціальностей); 2) розглянутий вченою (педагогічною) радою звіт про результати освітньої та наукової діяльності навчального закладу за підписом керівника, скріпленням печаткою навчального закладу, який включає: довідку про вищий навчальний заклад; загальні відомості про кадрове і матеріально-технічне забезпечення; перелік усіх спеціальностей, за якими заклад проводить підготовку (перепідготовку), та їх рівні акредитації; загальну кількість студентів, їх розподіл за напрямами підготовки, спеціальностями та формами навчання; результати діяльності аспірантури і докторантури за останні п'ять років (для вищого навчального закладу IV рівня акредитації); дані про міжнародні зв'язки з навчальними закладами та освітніми організаціями; відомості щодо видання і підготовки до видання підручників та навчальних посібників, у тому числі з грифом Міністерства освіти і науки України, за останні п'ять років. Документи формуються у справу, прошнуровуються, пронумеровуються та підписуються керівником навчального закладу і засвідчуються печаткою такого закладу. Після одержання передбачених матеріалів Міністерство освіти і науки України протягом 20 днів проводить їх попередню експертизу і за умови відповідності поданих матеріалів нормативно-правовим актам формує експертну комісію, яка проводить акредитаційну експертизу. Загальний строк роботи експертної комісії безпосередньо у навчальному закладі не повинен перевищувати 5 днів. За результатами проведеної акредитаційної експертизи експертна комісія у тижневий термін готує мотивований висновок про можливість акредитації спеціальності і подає його до експертної ради Акредитаційної комісії. Експертний висновок про акредитацію закладу подається прямо до Акредитаційної комісії. Експертна рада Акредитаційної комісії проводить аналіз матеріалів та висновку експертної комісії і готує пропозиції на засідання Акредитаційної комісії. Акредитаційна комісія не пізніше ніж у місячний строк від дня отримання пропозицій від експертної ради у разі акредитації спеціальності (експертного висновку експертної комісії МОН України – у разі акредитації закладу) приймає рішення про акредитацію або відмову в акредитації.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про вищу освіту» існує чотири рівні акредитації вищих навчальних закладів [5]. Вищий навчальний заклад першого рівня акредитації – вищий навчальний заклад, у якому здійснюється підготовка фахівців за спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Під вищим навчальним закладом другого рівня акредитації розуміється вищий навчальний заклад, у якому здійснюється підготовка фахівців за спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста та за напрямками підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра. Щодо вищого навчального закладу третього рівня акредитації зазначимо, що це вищий навчальний заклад, у якому здійснюється підготовка фахівців за напрямками освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, а також за окремими спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня магістра. Вищий навчальний заклад четвертого рівня акредитації є вищим навчальним закладом, у якому здійснюється підготовка фахівців за напрямками освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціальностями освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста, магістра. При цьому відповідно до п. 16 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, вищий навчальний заклад IV рівня акредитації у певних випадках не може бути акредитованим: коли показники діяльності його аспірантури або докторантури перебувають на рівні, нижчому від середнього для даної галузевої групи або типу вищого навчального закладу; якщо за останні 5 років видано підручників (навчальних посібників) з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій менше ніж 5 % загальної кількості науково-педагогічних працівників, які працюють у ньому за основним місцем роботи. Важливо також згадати те, що вищі навчальні заклади III–IV рівня акредитації усіх форм власності віднесені до державного реєстру наукових установ, яким надається державна підтримка, у зв'язку з тим, що їхня діяльність визнається такою, що має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва [12].

Закон України «Про вищу освіту» закріплює такі основні типи навчальних закладів (ст. 25): університет, академія, інститут, консерваторія (музична академія), коледж, технікум (училище). Законодавець визначає університет як багатопрофільний вищий навчальний заклад четвертого рівня акредитації, який провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям певної вищої освіти та кваліфікації широкого спектра природничих, гуманітарних, технічних, економічних та інших напрямів науки, техніки, культури і мистецтв, проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження, є провідним науково-методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, відповідний рівень кадрового і матеріально-технічного забезпечення, сприяє поширенню наукових знань та здійснює культурно-просвітницьку діяльність. Узагалі можуть створюватися класичні та профільні (технічні, технологічні, економічні, педагогічні, медичні, аграрні, мистецькі, культурологічні тощо) університети. Академією є вищий навчальний заклад чет-

вертого рівня акредитації, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям вищої освіти та кваліфікації у певній галузі науки, виробництва, освіти, культури і мистецтва, проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження, є провідним науково-методичним центром у сфері своєї діяльності і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Інститут – це вищий навчальний заклад третього або четвертого рівня акредитації або структурний підрозділ університету, академії, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям певної вищої освіти та кваліфікації у певній галузі науки, виробництва, освіти, культури і мистецтва, проводить наукову, науково-методичну та науково-виробничу діяльність і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Щодо консерваторії (музичної академії), то нею є вищий навчальний заклад третього або четвертого рівня акредитації, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям певної вищої освіти та кваліфікації у галузі культури і мистецтва – музичних виконавців, композиторів, музикознавців, викладачів музичних дисциплін, проводить наукові дослідження, є провідним центром у сфері своєї діяльності і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Коледж – вищий навчальний заклад другого рівня акредитації або структурний підрозділ вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям певної вищої освіти та кваліфікації у споріднених напрямках підготовки (якщо є структурним підрозділом вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації або входить до навчального чи навчально-науково-виробничого комплексу) або за кількома спорідненими спеціальностями, і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Технікум або, іншими словами, училище – вищий навчальний заклад першого рівня акредитації або структурний підрозділ вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям певної вищої освіти та кваліфікації за кількома спорідненими спеціальностями, і має відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення [5].

Вищі навчальні заклади першого і другого рівнів акредитації державної форми власності створюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, та іншими центральними органами виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні вищі навчальні заклади. Створення вищих навчальних закладів третього або четвертого рівнів акредитації державної форми власності здійснюється Кабінетом Міністрів України. Створення вищих навчальних закладів, які перебувають у власності Автономної Республіки Крим, здійснюється відповідними органами влади Автономної Республіки Крим. Створення вищих навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється органами місцевого самоврядування. Щодо створення вищих навчальних закладів приватної форми власності, то воно здійснюється особисто їх власником (власниками).

Якщо ж говорити про створення в Україні вищих навчальних закладів

за участю іноземних фізичних та юридичних осіб, то згідно з п. 2 ст. 27 Закону України «Про вищу освіту» воно здійснюється відповідно до міжнародних угод, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [5].

Висновки. Виходячи з вищенаведеного, слід підкреслити, що ускладнена процедура утворення вищих навчальних закладів забезпечує реальну можливість допустити до діяльності (через видачу ліцензії) тільки ті навчальні заклади, які справді відповідають усім вимогам, що передбачені законодавством. Варто приділяти час та увагу дослідженню проблеми порядку створення вищих навчальних закладів всіх рівнів акредитації, адже від того, який навчальний заклад буде допущений до надання освітніх послуг, залежить якість наданих освітніх послуг, котрі є фундаментом інтелектуального розвитку народу. Тому важливо забезпечувати таке виховання кожного покоління людей, які будуть здатні навчатися і працювати протягом цілого життя, які розвиватимуть та зміцнюватимуть нашу державу.

Таким чином, порядок утворення вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації – це обов'язкова процедура, яка складається з послідовних дій, а саме: 1) прийняття рішення про створення навчального закладу визначеними законодавством суб'єктами відповідно до потреб суспільства; 2) утворення необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, педагогічних кадрів, статутного фонду; 3) реєстрація; 4) видача ліцензії; 5) акредитація вищих навчальних закладів.

Бібліографічні посилання

1. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К., 1998 – Т. 4: Н–П. – 2002.
2. Про освіту: Закон України від 23.05.1991 № 1060-XII // ВВР УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
3. Про порядок створення, реорганізації і ліквідації навчально-виховних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.1994 № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/228-94-%D0%BF>.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // ВВР. – 2003. – № 31. – Ст. 263.
5. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 № 2984-III // ВВР. – 2002. – № 20. – Ст. 134.
6. Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2007 № 1019 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 60. – С. 22. – Ст. 2379.
7. Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи: положення МОН України від 24.12.2003 № 847 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – С. 309. – Ст. 154.
8. Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 № 978 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – С. 233. – Ст. 1491.
9. Про затвердження Положення про Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України: Указ Президента України від 08.04.2011 № 437/2011 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 29. – С. 188. – Ст. 1245.
10. Про затвердження Методики оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, та плану оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або

частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2011 № 1176 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 89. – С. 86. – Ст. 3241.

11. Про затвердження Положення про експертну комісію для проведення атестації бюджетних наукових установ: наказ МОНмолодьспорт України від 03.08.2012 № 897 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 66. – С. 27.

12. Про затвердження Положення про державний реєстр наукових установ, яким надається підтримка держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 № 380 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – С. 140. – Ст. 751.

Савищенко В.М. Порядок создания высших учебных заведений в Украине.

Статья посвящена определению порядка создания высших учебных заведений всех уровней аккредитации в Украине. В процессе исследования детально рассмотрена процедура создания высших учебных учреждений в Украине, состоящая из последовательных действий, а именно: принятия решения про создание учебного учреждения определенными законодательством субъектами в соответствии с потребностями общества; создание необходимой материально-технической и научно-методической базы, педагогических кадров, статутного фонда; регистрации; выдачи лицензии; аккредитации.

Ключевые слова: *высшие учебные учреждения, аккредитация, лицензия, регистрация.*

Savishchenko V.M. Order of establishment of higher education institutions of Ukraine. The article deals with determining the order of establishment of higher educational institutions of all levels of accreditation in Ukraine. The author examined in detail the procedure of the establishment of higher education institutions in Ukraine, which consists of a sequence of actions, namely, the decision on the establishment of the institution by specified subjects of legislation in accordance with the needs of society; formation of necessary logistical and methodological framework, teaching staff, authorized capital; registration; issuance of license; accreditation. The author defined subjects who are authorized to establish educational institution, namely executive authorities and local self-government; enterprises, institutions and organizations regardless of ownership; citizens. It is noted that institutions are established to meet citizens' needs and for the necessary items. Among the needs they distinguish linguistic, socio-economic, national, cultural, educational, and among the elements they understand the availability of material, technical, scientific and methodological basis and teachers. Based on the analysis of the legal framework the author found out peculiarities of establishment of educational institutions.

It is concluded that the complicated procedure of establishment of higher educational institutions provides a real opportunity to permit activities (license) only those schools that really fit the bill provided for by law. It is necessary to give time and pay attention to study problem of order of establishment of higher educational institutions of all levels of accreditation, because according to that institution will be allowed to provide educational services, so will be the quality of educational services that are the foundation of highly intelligent people. It is therefore important to provide such training of every generation of people who will be able to learn and work for a lifetime, which will develop and strengthen our country.

Keywords: *higher education, accreditation, charter, license, registration.*

Надійшла до редакції 30.05.2013